

Ministerstvo zemědělství

Odbor vodohospodářské politiky

Sp. zn.: MZE-41362/2024
Č. j.: MZE-48126/2024-15111

MZE-48126/2024-15111

mzedms027969666

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo zemědělství jako příslušný odvolací orgán podle ustanovení § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ustanovením § 15 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů, který je odvolacím správním orgánem podle ustanovení § 89 odst. 1 a § 178 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,

rozhodlo

ve věci odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, č.j. KUZL 37769/2024, ze dne 22.4.2024, kterým bylo rozhodnuto o uložení pokuty za spáchání správního deliktu dle § 33 odst. 1 písm. f) zákona o vodovodech a kanalizacích, kterého se měla dopustit tím, že provozuje průmyslovou (chemickou) kanalizaci a průmyslovou čistírnu odpadních vod bez řádného povolení dle ustanovení § 6 zákona o vodovodech a kanalizacích,

takto:

odvolání ze dne 6.5.2024, se podle ustanovení § 90 odst. 5 správního řádu

zamítá

a rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, č.j. KUZL 37769/2024, ze dne 22.4.2024,

se potvrzuje.

Účastníci řízení (§ 27 odst. 1 správního řádu):

Ministerstvo zemědělství

Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1 – Nové Město

tel. +420 221 811 111, el. adresa podatelny: podatelna@mze.gov.cz, ID datové schránky: yphaax8, www.eagri.cz

Odůvodnění:

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“) provedl dne 23.5.2023 dozor u společnosti [REDACTED] [REDACTED]. Předmětem dozoru bylo dodržování zákona o vodovodech a kanalizacích.

Při dozoru krajský úřad zjistil, že **XXXXXXXXXXXX** vlastní a provozuje průmyslovou (chemickou) kanalizaci a průmyslovou čistírnu odpadních vod, která slouží několika odběratelům. Povolení k nakládání s vodami k vypouštění odpadních vod s obsahem nebezpečných závadných látek a zvláště nebezpečných závadných látek do vod povrchových do vodního toku Bečva vydal krajský úřad dne 30.11.2021, č.j. KUZL **XXXXXXXXXX**. Vzhledem k tomu, že kanalizací odtékají odpadní vody dle § 38 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) a že průměrná denní produkce odpadních vod přesahuje 10 m³/den, dospěl krajský úřad k závěru, že se jedná o kanalizaci pro veřejnou potřebu, a vztahuje se na ní zákon o vodovodech a kanalizacích. Dále krajský úřad zjistil, že k provozování této kanalizace a ČOV nemá **XXXXXXXXXXXX** povolení k provozování podle § 6 odst. 2 zákona o vodovodech a kanalizacích.

Dne 29.1.2024 pod č.j. KUZL [REDACTED] zahájil krajský úřad se společností [REDACTED] řízení o přestupku. Oznámení o zahájení řízení bylo [REDACTED] doručeno dne 29.1.2024, tímto dnem bylo zahájeno přestupkové řízení.

Krajský úřad obdržel od [REDAKCE] dne 12.2.2024 písemné vyjádření. Podle jejího názoru je veřejnou potřebou pouze takové odvádění odpadních vod, na němž je veřejný zájem, tzn. primárně odvádění odpadních vod v rámci naplňování základních lidských potřeb. Odvádění jiných odpadních vod, než splaškových, je tak soukromou záležitostí a soukromým zájmem každého znečišťovatele, který je za likvidaci vyprodukovaných vod zodpovědný. V případě areálové kanalizace se jedná o kanalizaci, která slouží několika odběratelům v areálu [REDAKCE] k likvidaci jejich nadstandartního znečištění. Nejedná se proto o kanalizaci pro veřejnou potřebu, a nedopadají na ni ani povinnosti podle zákona o vodovodech a kanalizacích.

Dne 22.4.2024 vydal krajský úřad pod č.j. KUZL 37769/2024 rozhodnutí (dále jen „rozhodnutí krajského úřadu“), kterým uznal společnost **PROJEKTACE A REALIZACE** vinou z přestupku podle § 33 odst. 1 písm. f) zákona o vodovodech a kanalizacích, kterého se měla dopustit tím, že provozuje průmyslovou (chemickou) kanalizaci a průmyslovou čistírnu odpadních vod bez řádného povolení dle ustanovení § 6 zákona o vodovodech a kanalizacích v areálu **PROJEKTACE A REALIZACE** kterou jsou odváděny odpadní vody z několika nemovitostí v areálu do průmyslové čistírny odpadních vod a dále kanalizací až do vyústění do vodního toku Bečva ve Valašském Meziříčí. V odůvodnění rozhodnutí krajského úřadu se vypořádal s námitkou **PROJEKTACE A REALIZACE** a vysvětlil svůj názor, podle kterého se jedná o kanalizaci pro veřejnou potřebu a zákon o vodovodech a kanalizacích se na ní vztahuje.

Proti tomuto rozhodnutí krajského úřadu podala [REDACTED] dne 6.5.2024 odvolání (dále jen „odvolatel“).

Dne 17.5.2024 bylo prostřednictvím krajského úřadu postoupeno odvolání spolu se spisovým materiálem Ministerstvu zemědělství, odboru vodohospodářské politiky (dále jen „Ministerstvo zemědělství“), jako odvolacímu správnímu orgánu.

Odvolatel v odvolání napadá rozhodnutí v celém rozsahu. V odvolání uvádí (kráceno při zachování obsahu), že chemická kanalizace není kanalizací pro veřejnou potřebu, a nevztahuje se tak na ni zákon o vodovodech a kanalizacích. Jeho ustanovení § 1 odst. 1 vymezující věcnou působnost tohoto zákona zdůrazňuje, že „upravuje některé vztahy vznikající při rozvoji, výstavbě a provozu vodovodů a kanalizací sloužících veřejné potřebě“, což je primární a výchozí korektiv, který je třeba aplikovat ve vztahu ke všem následujícím kritériím, která jsou posuzována.

Předmětnou průmyslovou kanalizací jsou odváděny výhradně odpadní vody s obsahem zvláště nebezpečných závadných a/nebo nebezpečných závadných látek od některých (předem jasně vymezených) odběratelů v rámci uzavřeného průmyslového areálu. Chemickou kanalizací nejsou odváděny splaškové odpadní vody, stejně jako platí, že chemická kanalizace není provozně propojena s kanalizací pro veřejnou potřebu.

Dále odvolatel odkazuje na komentářovou literaturu k zákonu o vodovodech a kanalizacích a dovozuje, že „veřejná potřeba“ je „společenská potřeba odlišná od potřeby jednotlivce. Jde o potřebu společnosti, která v tomto případě spočívá v zajištění zásobování obyvatel pitnou vodou a odvádění odpadních vod“. Naopak ve vztahu k vodovodům a kanalizacím nacházejícím se v uzavřených průmyslových areálech dospěla odborná veřejnost k závěru, že „Veřejný charakter by zřejmě nezískala zařízení podniková, zařízení sloužící jen užšímu okruhu uživatelů jako např. v některých chatových osadách nebo u vodovodů, které zásobují výrobní podniky průmyslovou vodou, jako je např. vodovod, který zásobuje neupravenou vodou z Vltavy průmyslovou oblast v severovýchodní části Prahy, apod.“

Chemická kanalizace sloužící jen velmi úzkému okruhu uživatelů je podle odvolatele nade vší pochybnost kanalizací provozovanou výhradně v soukromém zájmu a nelze než dovodit, že na takovou kanalizaci se právní úprava zákona o vodovodech a kanalizacích jednoznačně nevztahuje.

Krajský úřad tak podle odvolatele pochybil v právní kvalifikaci hodnoceného skutku. Vzhledem k tomu, že se zákon o vodovodech a kanalizacích na výlučně chemickou kanalizaci nevztahuje, nelze podle něj hodnotit tvrzenou protiprávnost odvolatelova chování a ukládat podle něj za tvrzený delikt správní trest.

Odvolatel uvádí, že si je velmi dobře vědom příslušných ustanovení vodního zákona, stejně jako úprav regulujících například odpadové hospodářství, ochranu životního prostředí a další, které do provozu chemické kanalizace i čistírny odpadních vod regulativně zasahují. Proto vždy činil vše pro to, aby předmětné regulativy splňoval a žádný z orgánů spravujících některou z těchto agend nikdy nemusel vůči odvolateli uplatnit žádné sankční ani nápravné prostředky veřejné moci.

Je přesvědčen, že pokud krajský úřad používá faktor doby provozování kanalizace „více než 20 let“ jako přitěžující okolnost, ve skutečnosti tím zdůrazňuje, že po celou dobu neměl nejen odvolatel, ale zejména ani krajský úřad jako orgán správního dozoru sebemenší pochybnost o tom, že právní úprava vodovodů a kanalizací na předmětnou kanalizaci nedopadá, a to i s ohledem na to, že krajský úřad o tomto stavu po celou dobu věděl.

I v případě, že by předmětná kanalizace byla shledána jako předmět regulace zákona o vodovodech a kanalizacích, odvolatel uvádí, že měl krajský úřad podrobněji vyhodnotit míru škodlivosti tvrzeného přestupku. Zdůrazňuje, že přestupkem podle platné právní úpravy je „společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin“. Přestupek je tedy správním deliktem na základě kombinace znaků materiální (společensky škodlivý) a formální stránky („v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem“), které musí být v každém jednotlivém případě kumulativně naplněny a prokázány.

Krajský úřad však společenskou škodlivost, výslovně požadovanou zákonem, nijak neprokazuje a hovoří o ní v zásadě pouze ve vztahu k odůvodnění volby druhu a výše uloženého správního trestu, nikoliv však k údajnému spáchání přestupku jako takového. I pokud by se na kanalizaci vztahoval zákon o vodovodech a kanalizacích, spočíval by přestupek pouze v absenci formálního povolení k provozování takové kanalizace, nikoliv v reálném ohrožení, tím méně pak dokonce poškození konkrétního veřejného zájmu. Navíc se domnívá, že správní orgán se měl spíše snažit zosoulatit činnost odvolatele se zákonem, a nikoliv primárně trestat. I přestupkové právo působí nejen represivně, ale především preventivně a restorativně, tj. jejím úkolem by mělo být zejména náprava nežádoucího stavu a zamezení jeho opakování, a nikoliv vyvozování negativních sekundárních sankcí zřetelně trestní povahy.

Správní orgán tak podle odvolatele pochybil, uložil-li za tvrzený přestupek pokutu, a to dokonce v horní polovině zákonné sazby. Tím spíše, jde-li v daném případě „jen“ o chybějící formální dokument bez jakéhokoli negativního důsledku vyvolaného provozem předmětné kanalizace.

Ministerstvo zemědělství se v první řadě zabývalo otázkou, zda v daném případě nejde o odvolání nepřipustné či opožděné. Předložené odvolání bylo podáno ze strany odvolatele, který je účastníkem řízení, dne 6.5.2024, tj. v zákonem stanovené lhůtě, a proto se jedná o odvolání včasné a přípustné.

Ministerstvo zemědělství dále přezkoumalo dle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy a v rozsahu námitek uvedených v odvolání správnost napadeného rozhodnutí. K tomuto přezkoumání sděluje Ministerstvo zemědělství následující:

Zákon o vodovodech a kanalizacích v § 1 odst. 1 stanoví, že „Tento zákon upravuje některé vztahy vznikající při rozvoji, výstavbě a provozu vodovodů a kanalizací sloužících veřejné potřebě...“. V § 1 odst. 3 poté konkretizuje, že „Tento zákon se vztahuje na a) vodovody a kanalizace, pokud je trvale užívá alespoň 50 fyzických osob, nebo průměrná denní produkce z ročního průměru pitné nebo odpadní vody za den je 10 m³ a více, b) každý vodovod nebo kanalizaci, které provozně souvisejí s vodovody a kanalizacemi podle písm. a).“

Krajský úřad v rozhodnutí krajského úřadu uvedl, že průměrná denní produkce z ročního průměru vypouštěných předčištěných odpadních vod několikanásobně překračuje parametr 10 m³ za den, průměrná denní produkce za poslední tři roky činí 3 153,81 m³. Tento údaj získal krajský úřad z hlášení odvolatele do systému ISPOP (Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností). Kanalizace tedy splňuje podmínku § 1 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích.

K argumentu, týkajícímu se podmínky veřejné potřeby, Ministerstvo zemědělství sděluje, že zákon o vodovodech a kanalizacích pojem „veřejná potřeba“ nedefinuje. Jak sám odvolatel uvádí, jedná se o „společenskou potřebu odlišnou od potřeby jednotlivce“. V případě kanalizací a čistíren odpadních vod se dá dovodit, že se jedná o veřejnou potřebu provozovat kanalizace v souladu se zákonem a zajistit jednak neškodné odvádění odpadních vod kanalizací k čistírně odpadních vod, jejich čištění a odvádění zde do recipientu, a za druhé ochranu životního prostředí, a to nejen vyčištěním odpadních vod, ale rovněž udržováním kanalizace v dobré technické stavu tak, aby nedocházelo například k průsakům odpadní vody do podloží a podobně. Tato veřejná potřeba se dá vztáhnout nejen na samotného vlastníka kanalizace (zde odvolatele), ale i na ostatní subjekty na ní napojené, u kterých je také veřejný zájem na tom, aby jimi produkované odpadní vody byly zlikvidovány v souladu s právními předpisy.

Pokud by Ministerstvo zemědělství přistoupilo na argumentaci odvolatele, ve svém důsledku by to znamenalo, že veškeré kanalizace a čistírny odpadních vod, které neslouží k odvádění komunálních odpadních vod vzniklých v důsledku lidského metabolismu a činnosti v domácnostech, by nebyly kanalizacemi pro veřejnou potřebu. Vždy by bylo možné konstatovat, že slouží pouze užšímu okruhu uživatelů, a zákon o vodovodech a kanalizacích se na ně nevztahuje. Pokud by však něco takového zákonodárce při tvorbě zákona o vodovodech a kanalizacích zamýšlel, jistě by do zákona uvedl definici, že se tento zákon vztahuje pouze na kanalizace sloužící odvádění komunálních vod. Nic takového však zákon o vodovodech a kanalizacích neobsahuje, právě naopak je zde uvedena obecná definice, omezená pouze množstevním faktorem uvedeným v § 1 odst. 3.

Ministerstvo zemědělství uzavírá, že předmětná „chemická“ kanalizace slouží veřejné potřebě a splňuje požadavek produkce minimálně 10 m³ za den. Vztahuje se tedy na ní zákon o vodovodech a kanalizacích.

Podle názoru odvolatele krajský úřad pochybil, když neprokázal společenskou škodlivost konání odvolatele. Ministerstvo zemědělství považuje argument odvolatele za lichý. Byť krajský úřad uvedl posouzení společenské škodlivosti v části, týkající se volby druhu a výše správního trestu, z textu odůvodnění rozhodnutí krajského úřadu nevyplývá, že by se hodnocení týkalo výhradně správního trestu. Naopak zde je hodnocen delikt z hlediska významu zákonem chráněného zájmu, který byl porušen, a je zde posouzena společenská škodlivost odvolatelova skutku. Krajský úřad konstatuje, že řádnému provozu kanalizací je nutno věnovat maximální pozornost, neboť se jedná o zajištění odvádění odpadních vod, které klade značné nároky na kvalitu a odbornost těchto služeb a na přesné určení odpovědnosti, aby se zamezilo možným negativním důsledkům pro zdraví obyvatelstva a životního prostředí.

Dále Ministerstvo zemědělství poznamenává, že se nejedná "jen" o chybějící formální dokument bez jakéhokoliv negativního důsledku vyvolaného provozem předmětné kanalizace. Povolení k provozování kanalizace není pouze formální dokument. Na povolení k provozování se váže mnoho povinností a práv, daných zákonem o vodovodech a kanalizacích, kdy například má provozovatel kanalizace povinnost bezodkladně odstranit příčinu přerušení odvádění odpadních vod, poskytovat Ministerstvu zemědělství údaje, týkající se technického stavu, a další. Na provozovatele kanalizace jsou kladeny vysoké požadavky (jak personální, tak i technické a materiální), a řádné provozování kanalizace zajišťuje její bezproblémový provoz i následnou kontrolu.

Ministerstvo zemědělství neshledalo při hodnocení výše uvedeného postupu krajského úřadu v rámci přezkoumání předmětného rozhodnutí žádné pochybení. Krajský úřad zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Ministerstvo zemědělství se ztotožňuje s hodnocením skutečností, které krajský úřad uvedl v předmětném rozhodnutí. Proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Toto rozhodnutí je konečné. Vzhledem k ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu se proti tomuto rozhodnutí nelze dále odvolat.

Praha 27. 6. 2024

Ing. Daniel Pokorný

Digitální podpis:
27.06.2024 15:50

Ing. Daniel Pokorný
ředitel odboru

Obdrží:

Účastníci řízení:

Na vědomí:

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, tř. Tomáše Bati 21,
761 90 Zlín – DS scsbwku